

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is
ƒ 30 per jaar; die van de Courant alleen ƒ 20
en van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentien is 25 cent voor de
regel bij iedere plaatsing, buiten de eegtelijke
en drievoudigen.

ZATURDAG 2 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 91.) **BESLUIT** van den 21sten October 1861, tot
toekenning van vrijdom van accijns op het zout,
ten behoeve der stearine-kaarsenfabrieken.

WIL WILLEM III, BIJDE GRATIE GODS, KONING DER NEDER-
LANDEN, PRINCE VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG,
ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Finantien, van den 10den
October 1861, n°. 155, accijnsen;

Gelet op art. 31 der wet van den 21sten Augustus 1822 (Staatsblad
n°. 35), en art. 50 der wet van 26 April 1852 (Staatsblad n°. 93);

Den Raad van State gehoord (advies van den 18den dezer, n°. 8),
Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen als volgt:

Voor het zout, gebruikt wordende in de fabrieken van stearine-kaarsen,
wordt vrijdom van accijns toegekend op den voet van het reglement,
vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 10den Junij 1825 (Staats-
blad n°. 52), en voorts onder zoodanige voorzieningen tegen misbruik,
als door Onzen Minister van Finantien worden noodig geoordeeld.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van het tegen-
woordige besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en
waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.
Het Loon, den 21sten October 1861.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
VAN TETS.

Uitgegeven den dertigsten October 1861.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

Bij besluit van den 30sten October 1861, n°. 85, heeft Z. M. goed-
gevonden den ridmeester W. C. baron Snouckaert van Schauburg, van den
grooten staf, Hoogstdezelfs adjudant, de vergunning te verleenen tot het
aannemen en dragen van de versierselen van officier der orde van het
Legioen van Eer, hem door Zijne Majesteit den Keizer der Franschen
geschonken.

Bij besluit van 30 October 1861, n°. 74, heeft Zijne Majesteit goed-
gevonden:

- 1°. aan K. A. A. Loonen, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen
als 2de luitenant bij de dienstdoende schutterij te Breda, wegens ver-
andering van woonplaats;
- 2°. te benoemen bij de dienstdoende schutterij te Breda, tot 2den
luitenant J. H. T. Allebes, thans schutter;
- 3°. bij de dienstdoende schutterij te Vlissingen, tot 1sten luitenant à la
spite, mr. P. J. Callenfels, vroeger 1sten luitenant bij de dienstdoende
schutterij te Middelburg.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten October 1861, n°. 87,
aan A. J. Pennink, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol
ontslag, als plaatsvervangend kantonregter te Almelo.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

Omtrent den weg, welchen de Oostenrijksche regering ten aanzien
van het Hongaarsche vraagstuk vermoedelijk zal inslaan, wordt uit
Weenen onder dagteekening van 28 October aan de half-officiële
Preussische Zeitung het volgende geschreven: »Eergisteren heeft onder
voorzitting des Keizers de beslissende beraadslaging van het ministerie
plaats gehad over de maatregelen die ten opzichte van Hongarye, Zeven-
bergen en Croatie moeten genomen worden. Dit maal hebben de minis-
ters zich vooraf met den Hongaarschen hofkanselier ten volle verstaan
omtrent hetgeen aan den Keizer voorgesteld zou worden, en er zijn
dus niet weder, gelijk ten tijde van den baron Vay, onderscheiden
tegenstrijdige ontwerp-besluiten aan den Keizer voorgelegd, maar het
gehele ministerie heeft ten aanzien van elk der vraagstukken gemeen-
schappelijke voorstellen gedaan. Dat dezelve de bepaalde strekking hebben
om de constitutie van Februarij ernstig uit te voeren en het in de ge-
noemde kroonlanden zoo fel aangetaste gezag der centrale regering niet
neder te laten, mag als zeker aangenomen worden, want de nood-
zakelijkheid eener krachtige handelwijze in dien zin blijkt meer en meer.
Het zaad, hetwelk de voormalige minister van binnenlandsche zaken,
graaf Goluchowsky, eerst in den versterkten rijksraad en daarna door
het October-diploma en verdere maatregelen uitgestrooid heeft, draagt

thans zijne wrange vruchten; en het wordt hoe langer, hoe duidelijker
dat dezelfde aanzienlijke mannen, welke in vereeniging met genoemden
minister werkzaam zijn geweest om door de afzondeling van alle »histo-
risch-politische individualiteiten» eene splitsing van Oostenrijk voor te
bereiden, thans onder de leus van het »wettigrecht der nationaliteiten»
door de bitterste oppositie tegen de regering de hartstogten des volks zoeken
op te wekken en het tot feitelijk tegenstand op te ruilen. Dat gelukkiger
wijze de groote massa des volks rustig blijft en zich onverschillig ten aan-
zien van die pogingen betoont, is een natuurlijk niets weg van het verwer-
pelijke derzelve. Tot die mannen behoort in de eerste plaats de Vorst
Primaat van Hongarye, Scitowsky, die in zijnen bekenden brief aan den
hofkanselier nog verder gaat dan het verloop van den Pesther stadhouder-
schapsraad, en zich geheel op het standpunt plaatst van de ultra-Ma-
gyaren in den onthouden Landdag. Dat een grijze kerkvorst zich tot zulke
manifestaties laat gebruiken, — dat hij verklaart, dat wanneer de Keizer
eerst het volmaakte tegendeel van hetgeen hij tot hier toe als zijnen wil
heeft doen kennen zal gedaan hebben, Hongarye aan de verdere wettige
wenschen des Keizers gehoor zal geven, dat verspreidt een nieuw
licht over den aard der politiek van den Hongaarschen adel. Want
de kardinaal is slechts het werktuig en het orgaan van den hoogen
adel, die zijne privilegien tot het uiterste denkt te verdedigen. Wan-
neer de regering er in slaagt het volk te overtuigen, dat bij de ver-
vulling der hooge en lagere ambtsbetrekkingen in Hongarye, en zelfs
bij de zamenstelling van den Landdag en Comitaatsbesturen, de adel zeer
goed gemat kan worden, dan zal zijn overwegende invloed verbroken
en hij zelf genoodzaakt zijn, met de regering in schikking te treden.

»Naar het schijnt wil de regering thans in dien zin handelen, en
over het geheel onwrikbaar vasthouden aan de eenmaal vastgestelde
grondslagen voor de algemeene constitutie des Rijks. Het ontslag der
drie Magyaarsch-gezinde Obergespane in Croatie, de graven Erdödy,
Jankovic en Pejacevic, en hunne vervanging door drie niet adellijke
assessoren strekt ter bevestiging van het een en ander. De genoemde
graven, die in hunne verbittering over de anti-Hongaarsche rigting
van den Croatischen Landdag de meerderheid dier vergadering bij de
regering van afscheidingsplannen betigt hadden, zijn, na den Landdag
verlaten te hebben, ijverig werkzaam voor de bevordering der Hon-
gaarsche plannen; men hoopt echter steeds dat hunne pogingen vruch-
telooos zullen blijven en dat de Croatische Landdag toch nog te bewegen
zal zijn om afgevaardigden voor den Rijksraad te benoemen.»

FRANKRIJK.

Eenige Fransche dagbladen zeiden dezer dagen, niet te weten wat zij
voor de eigenlijke staatkunde van Frankrijk in de aangelegenheid van
Rome moesten houden. Een ministerieel dagblad van Parijs, de Con-
stitutionnel, meent het hun te kunnen aanwijzen, en zegt in zijn nummer
van gisteren: »Waarom bevinden wij ons sedert twaalf jaren te Rome?
Om de persoonlijke veiligheid van den Heiligen Vader, welke in zoo
ernstig gevaar verkeerde, te verzekeren. Maar kunnen wij altijd te
Rome blijven? Klaarblijkelijk moet deze vraag ontkennend worden be-
antwoord. Eene gebiedende noodzakelijkheid, of wat in de historie de
magt der omstandigheden wordt genoemd, vordert dus eene schikking,
een vergelijk, hetwelk de onafhankelijkheid des Heiligen Stoels in haren
vollen en vroegeren omvang tot uitkomst hebbe.

»De onafhankelijkheid eens soevereins, welke niet in staat is om
zich zelve te beveiligen, is een onding. De Heilige Stoel wordt aan-
houdend met eene revolutie bedreigd en nu eens door Oostenrijks, dan
weder door Frankrijks wapenen daartegen beschermd; bevindt hij zich
dan in zulk eene gesteldheid, als natuurlijk tot onafhankelijkheid wordt
vereischt? Dat zal wel niemand durven beweren. Daarin moet dus,
voor het belang van den Heiligen Stoel en van het katholicismus,
voorzien worden. Men moet zich alzoo losrukken uit dien kring waarin
men sedert zoo lang rondloopt en zich dooddelijk bekneld gevoelt; en om
den Heiligen Stoel aan het dreigende geweld der revolutie te ont-
rukken, moet men hem plaatsen in eenen nieuwen toestand, overeen-
stemmende met de eischen des tijds, waarmede hij in geloofszaken niets
te doen heeft, maar waaraan hij, wat het menschenlijke gedeelte der
instelling betreft, ten allen tijde onderworpen is geweest.

»Dat heeft het hof van Rome helaas niet willen begrijpen. Het heeft
dan ook door zijne hardnekkigheid, door zijn tegenstreven, door zijne
verblindheid, en soms door de beleedigende uitvalen van eenen van zijne
ministers, alle moeilijkheden grooter gemaakt; en Frankrijk zou daar-
door in zijne goede bedoelingen zekerlijk ontmoedigd geworden zijn,
ware het niet dat 's Keizers ijver voor de zaak der godsdienst en der
kerk onvermoeibaar is.

»Het hof van Rome heeft even zoo gesproken en gehandeld, als of
de onafhankelijkheid des Heiligen Stoels van Frankrijks zijde bedreigd
wierd, terwijl de Keizer en zijn gouvernement, in tegendeel, nooit ander
doel hebben gehad dan die onafhankelijkheid te herstellen, haar eigen-

lebenskracht te geven en ze voor altijd te ontheffen van den bijstand van buitenlandsche legers, tot welke natie ook behoorende. Dat zoo paradoxe gedrag van het hof van Rome, hetwelk eer door eene andere hand dan door de ware godsdienst was aan de hand gedaan, heeft ons uitgewerkt, dat de moeilijkheden vermeerdert en de belangen groter werden. Die misgrepen hebben bewerkstelligd dat hetgeen aanvankelijk mogelijk was thans niet meer onder de mogelijkheden komt; maar het is ook en blijft steeds (dit dient een iegelijk te weten) onmogelijk, dat de heilige Vader door Frankrijk, zonder bijstand gelaten werde. Wij zullen hem niet verlaten; wij zullen hem redde, niet in den geest der blinde ultramontanen, door welke zijne ziele slechts te veel is benadeeld, maar volgens de begrippen en wenschen van Frankrijk, hetwelk de oudste dochter der kerk en tevens de erfgenachtere der revolutie van het jaar 1789 is."

Sommige lieden te Parijs waren geneigd in dat betoog eene half-officiële verklaring te zien; maar gisteren is in den officiële *Moniteur* herinnerd, dat dit blad het eenige orgaan van de inzichten des gouvernementes is, dat er in Frankrijk geen half-officiële dagblad bestaat, en dat de andere dagbladen naar hunne eigene verantwoordelijkheid spreken.

— Volgens de berichten uit Parijs van eergisteren was de overeenkomst betrekkelijk de Europeesche interventie in Mexico nog niet definitief vastgesteld. "Zij zal — zegt de *Indépendance Belge* van gisteren — eerst over eenige dagen worden ondertekend. Naar men verzekert, zal het eene overeenkomst van louter politieke aard zijn, en zal zij enkel het doel der gezamenlijke onderneming van Frankrijk, Engeland en Spanje bepalen. Omtrent de voor de toekomst te vorderen waarborgen schijnen de drie mogendheden het nog niet eens geworden te zijn; en zelfs zou het kunnen gebeuren, dat de expeditie vertrok, zonder dat men omtrent dat hoofdpunt tot eenstemmigheid gekomen was. Volgens een gisteren te Parijs omlopend gerucht zou het Washingtonsche kabinet niet alleen geweigerd hebben eenig deel aan de voorgenomen expeditie te nemen; maar zou het zelfs tegen de inmenging der drie Europeesche mogendheden in de zaken van het Mexicaansche gemeenebest hebben geprotesteerd. Is dit werkelijk geschied, dan strookt het volkomen met eene leer welke door de Vereenigde Staten altijd als een van de grondslagen hunner buitenlandsche staatkunde is beschouwd, de leer namelijk dat alle bemoeijingen der Europeesche mogendheden met de zaken van het Amerikaansche vaste land moeten worden geweerd."

— De *Constitutionnel* van heden geeft de volgende berichten:

"De prefect van politie, van een groot aantal te Parijs gevestigde vereenigingen van den Heiligen Vincentius van Paulo de door hem aangevraagde opgaven ontvangen hebbende, heeft zich gehaast aan de vereenigingen van negentien kerspelen de magtiging te verleenen, welke zij behoeven om regelmatig te kunnen bestaan.

"Deze eerste uitkomst belooft iets goeds. Zij bewijst dat de vereenigingen het denkbeeld des gouvernementes begrijpen; de tijd en wijze raadgevingen zullen het overige uitwerken.

"De heer Rattazzi zal, zegt men, Maandag aanstaande Parijs verlaten, om zich weder naar Turyn te begeven.

"Men denkt dat de generaal de Goyon eerstdaags uit Frankrijk naar Rome terugkeeren zal."

ITALIE.

Een dagblad van Milaan, de *Perseveranza*, heeft dezer dagen twee brieven van Kossuth openbaar gemaakt, waarin die Magyaarsche volksman de Italianen tracht over te halen om ter vermeerstering van Venetie met de Hongaren eenen aanval op Oostenrijk te ondernemen, en intusschen het streven naar het bezit van Rome vooreerst ter zijde te stellen. "Venetie is niet te koop — zegt hij onder anderen —; Oostenrijk wil het niet verkoopen, en het zou eene dwaasheid van Italie zijn het te koop. Het Venetiaansche vraagstuk kan enkel door wapengeweld worden opgelost. Het plan der Italianen was aanvankelijk, zich eerst in het bezit van Rome te stellen en vervolgens Venetie te bevrijden; thans dient de volgorde te worden omgekeerd; het Venetiaansche vraagstuk moet vooraan geplaatst en met medewerking van Hongarye opgelost worden. Wat in de bestaande tijdsomstandigheden, en bij de tegenwoordige gesteldheid der Oostenrijksche monarchie, mogelijk, ja zeker zou gelukken, zou over eenige maanden eene volstrekte onmogelijkheid kunnen zijn. Indien Italie de gunstige gelegenheid, welke Oostenrijks toestand thans aanbiedt, liet voorbijgaan, zou het de medewerking van Hongarye verliezen; en zonder die medewerking zou het nooit in het bezit van Venetie kunnen komen, en denkelijk Rome, indien het daarvan reeds meester geworden was, weder verliezen benevens Napels en wellicht nog meer. In tegendeel, wanneer Venetie bevrijd, en Oostenrijks kracht in en door Hongarye gebroken is, zal Rome van zelf in de magt der Italianen geraken, en de reactie in de Napelsche gewesten van zelf bezwijken.

"Alzoo eerst naar Venetie! Hebt gij geene strijdmagt genoeg, wendt u dan tot Hongarye; gij zult er krachtiger bijstand vinden dan bij eenige mogendheid.

"Eerst naar Venetie! dan zult gij te Parijs geene bezwaren meer ontmoeten.

"Eerst naar Venetie! anders zou het kunnen gebeuren, dat Hongarye te gronde ging; en in dat geval zou de toekomst voor Italie onzeker en hagchelijk zijn."

De in dit stuk geopperde denkbeelden worden door vele Italiaansche dagbladen besproken, doch niet algemeen noch onvoorwaardelijk goedgekeurd. De *Opinione*, een orgaan van het Turynsche kabinet, meent dat Italie niet anders dan zijnen eigenen toestand kan en behoort in het oog te houden, en acht het koopen van Venetie geenszins een verwerpelijk denkbeeld, maar acht het hoogst onwaarschijnlijk, dat Oostenrijk ooit tot den verkoop van het Venetiaansche grondgebied zou kunnen besluiten.

— Bij een besluit van Koning Victor Emanuel is dezer dagen eene commissie te Palermo ingesteld, om te onderzoeken welke verbeteringen in den landbouw van Sicilië en in de benutting van den delfstofrijken rijkdom des eilands zouden kunnen worden gebragt.

— Den 21sten October jl. is te Napels de eerste verjaring gevierd van den dag waarop de aanhechting der Napelsche gewesten aan het koninkrijk Italie in stemming gebragt en door de bevolking goedgekeurd is. Sommige liberale berigtgevers gewagen met ophef van die feestviering; maar de Napelsche correspondent der Londensche *Times*, een warm voorstander van de Italiaansche beweging, zegt in een schrijven van 23 October:

"Alles te zamen genomen, was het een zeer koud en flauw feest. Er werd weinig gejuich, weinig *viva's* gehoord; en ofschoon ik de aanwezigheid van Italie's eenheid, mits het eene ware en duurzame eenheid zij, van ganscher harte wensch, kan ik mij niet weerhouden van te denken, dat, zoo de aanhechting gisteren bij de bevolking in stemming ware gebragt geworden, de stemming eene andere uitkomst zou gehad hebben, dan verleden jaar.

"Het zou in de daad raadzamer geweest zijn, geene gelegenheid te geven voor eene zoo laatste demonstratie, als die van den 21sten geweest is. Het zou veel beter geweest zijn, de vereeniging met het koninkrijk Italie als eene afgedane zaak te behandelen, in plaats van te herinneren, wanneer en hoe zij werd tot stand gebragt. Alle volksstemmingen en volksbesluiten zijn ijdele vertooning, en die van Napels was geene uitzondering op den regel."

Dezelfde berigtgever meldt, dat den 20sten October te Canello, slechts drie vierden van een uur van de hoofdstad Napels, een ernstig gevecht tusschen eene bende struikroovers, onder aanvoering van Cipriano, en de troepen was voorgevallen. Het gevecht schijnt geene bepaalde uitkomst gehad te hebben.

Eindelijk meldt hij, dat het Engelsche eskader uit de baai van Napels naar Malta en Corfu is teruggekeerd, met achterlating van eenige bodems in havens van zuidelijk Italie. "Het eskader van den admiraal Martin — schrijft hij — is verscheiden maanden hier of in de omstreken geweest, en geen enkel voordeel van omzigtzamen aard heeft zich daarbij voorgedaan. De beste verstandhouding heerschte steeds tusschen hetzelve en de bevolking; en het gezigt van eene ontzagwekkende en bevriende scheepsmagt heeft veel tot handhaving der openbare rust bijgedragen. En toch is er niets voorgevallen, hetwelk als strijdig zou kunnen worden beschouwd met de strikte onzijdigheid, welke Engeland altijd heeft in acht genomen. Het eskader heeft zich hier als toeschouwer, en niet anders, gedragen."

RUSLAND.

Bij de heropening der hoogeschool te St. Petersburg, die den 23sten October plaats had, zijn, gelijk reeds door middel van den telegraaf berigt is, nieuwe wanordelijkheden voorgevallen. Volgens een schrijven uit St. Petersburg van den 25sten, door de *Kölnische Zeitung* medegedeeld, komt het gebeurde op het volgende neder. Het aantal der studenten, die zich overeenkomstig de bevelen der regering hadden laten inschrijven, bedroeg omstreeks 900. Op den dag der heropening begaven zich dezen naar het akademiegebouw; daar vonden zij de niet ingeschrevenen, ten getale van 200, die hunne makkers met luide teekenen van minachting en zelfs met dadelijkheden ontvingen, hetgeen tot eene vechtpartij aanleiding gaf. De politie kwam tusschen beide en herstelde de orde. Den volgenden dag herhaalde zich echter hetzelfde tooneel in ergere mate; de politie was niet bij magte de vechtenden te scheiden; de gewapende magt moest te hulp geroepen worden, en na vruchteloze verandering om uit elkander te gaan rukte de infanterie tegen het oproerig deel der studenten op. Aangaande het verder voorgevallene bestaan twee lezingen. Volgens de eene waren de niet ingeschreven studenten omsingeld en zonder verderen tegenstand te bieden in hechtenis genomen. Volgens de andere lezing zouden eenige studenten pistoolschoten op de troepen gelost, en deze daarop insgelijks van de bajonet gebruik gemaakt hebben, waardoor aan weerszijden eenige personen gekwetst waren, alvorens de weerbarstige studenten in verzekerde bewaring konden gebragt worden. Politieke beteekenis werd volgens den berigtgever aan het gebeurde volstrekt niet gehecht.

NOORD-AMERIKA.

De gouverneur van New York en van andere aan de Unie getrouwen Staten zijn door het Washingtonsche kabinet bij een schrijven van 14 October jl. uitgenoodigd om maatregelen tot versterking der kusten langs de zee en de meiren te nemen. "De tegenwoordigen opstand — zoo leest men daarin — was nog niet in gewapend verzet uitgebarsten, toen reeds afvallige burgers naar vreemde landen snelden, om derzelver tuschenkomst tot omverwerping der regering en tot slooping der Unie te roepen. Het is bekend dat die zendelingen zich zonder vrucht tot sommige van de meer gewigtige staten hebben gewend. Doch denkelijk zullen zij in zoodanige afwijzing niet berusten; ja, men verneemt, dat zij ijverig werkzaam zijn, om hunne landverraderlijke bedoelingen trappenwijze en zijdelings te bereiken. Partij trekkende van de ongelegenheden, welke uit den door hen binnen 's lands gestichtten opstand voortvloeien, den landbouw, de industrie en den handel van andere landen voortkomen, zoeken zij ons vaderland in twist te brengen met staten, met welke wij voor ons eigen belang en voor het belang der menschheid in vrede en vriendschap dienen te blijven. Er bestaat thans minder reden dan vroeger, om het ontstaan van zulke twisten te vreezen. Evenwel dienen wij alle voorzorgmaatregelen te nemen, om te verhoeden dat de ramp van eenen buitenlandschen oorlog zich bij die van binnenlandschen beroerten voege. Onze havens en reeden aan de zee en in de meiren moeten dus in volkomen staat van tegenweer worden gebragt."

De Londensche *Morning Post* leidt uit de bewoordingen dezer aanschrijving af, dat de erkenning der Confederatie door eenige zeemogendheid van Europa bij het gouvernement der Unie als eene oorlogverklaring zou worden aangemerkt, en dat men te Washington inzake derheid reden meent te hebben om zulk eenen stap van Englands zijde te verwachten.

Het genoemde orgaan van lord Palmerston verklaart verder, dat noch bij het Britsche gouvernement noch bij het Britsche volk een voornemen bestaat om de Confederatie te erkennen, en dat het een voorbarig zou zijn eenen Staat te erkennen, welke nog niet heeft getoond in staat te zijn om zijne onafhankelijkheid op te houden.

CHINA.

De Parijsche *Patrie* ontleent aan de jongste dépêches uit China het volgende:

"Ten gevolge van het overlijden des Keizers is zijn oudste zoon, een knaap van zeven jaren, den 25sten Augustus jl. op de keizerlijke residentie te Sjehol in Mantschurie, alwaar de Keizer gestorven is, plechtig tot souverein van het Chinesche rijk uitgeroepen. Tot aan zijn meerderjarigheid zal hij het bestuur voeren onder leiding van eenen raad van regentschap. Dit collegie heeft den prins Kong, den broeder van den overleden Keizer en laatstelijk zijnen stedehouder te Peking, door

veten, dat hij met het bestuur der buitenlandsche aangelegenheden belast
blijven. Men mag dit voor eene omstandigheid van groot belang hou-
den, daardoor de voortdoring wordt verzekerd van de goede
standhouding, welke tusschen de vertegenwoordigers der buitenland-
sche mogendheden te Peking en het Chinesche gouvernement bestaat."

N A S C H R I F T.

LONDEN, 31 October des avonds. (R. A.) Volgens berigt uit Bern
heden, is het Dapper-dal heden door Fransche troepen bezet. Twee
mooitschappelijke commissarissen zijn derwaarts vertrokken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 1sten November 1861.

Het bijvoegsel tot deze courant behelst een verslag van het door
de Tweede Kamer der Staten-Generaal in hare zitting van heden ver-
handelde.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul op St. DOMINGO, is de haven
Romana voor den vreemden handel gesloten verklaard, te re-
kenen van 1°. Januarij 1862.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Rivieren.	Waarnemings- punten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren	
		boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen	gevalen.
BOVEN-RIJN.	Kaalen,	+ 37.10	+ 1.25	8 ure	"	0.02
BOVEN-RIJN.	Nijmegen,	"	"	"	"	"
BOVEN-RIJN.	Arnhem,	+ 7.65	+ 0.74	8 "	"	0.02
BOVEN-RIJN.	Westervoort,	+ 8.14	+ 0.77	8 "	"	0.02
BOVEN-RIJN.	Maastricht,	+ 42.40	+ 0.20	8 "	0.11	"
BOVEN-RIJN.	(brug)	"	"	"	"	"
BOVEN-MAAS	Maastricht,	+ 41.56	"	8 "	0.03	"
BOVEN-MAAS	(hoofdsluis)	"	"	"	"	"
BOVEN-MAAS	Grave,	+ 5.17	+ 0.32	8 "	0.01	"
BOVEN-MAAS	H. W.	+ 0.56	"	12 u. 0 m.	0.28	"
BOVEN-MAAS	Brielle, L. W.	- 0.54	"	7 u. 30 m.	0.02	"

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN OORLOG.

De Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag,
11den November aanstaande, niet plaats hebben.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie Zuidholland.

HERBESTEDING.

Minister van Binnenlandsche Zaken verwittigt de Gegadigden,
volgens den te hoogen aanneemsprijs, op Maandag den 4den November
des voormiddags ten 11½ ure, onder nadere goedkeuring, door
Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland,
afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten
zijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de
aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage,
worden Herbesteed:

het bouwen van eene Schutsluis, wijd 11 el in den dag, in verband
met het te stichten Stoomgemaal binnen den Benedenmond van het
Steenhoeksche kanaal, onder de gemeente Hardinxveld, pro-
vincie Zuidholland, onder bepaling dat aan den aannemer vrijdom
wordt toegestaan van sluis- en bruggelden door de Kanaalsluis
te Steenhoek, voor Schepen of Vaartuigen, zoowel geladen als
ledig, mitsgaders Houtvloten, bestemd voor den bouw der onder-
werpelijke Sluis.

Herbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens § 372
Gemeene Regelen en Bepalingen.

Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Bin-
nensche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland
's Gravenhage en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de
werken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing ge-
worden.

Indicatie inlichtingen zijn te bekomen Woensdag en Donderdag vóór
herbesteding, bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A.
te 's Gravenhage, als ook bij den Ingenieur J. Dirks en den
Ingenieur J. J. Roelants, beiden te Gorinchem.

Op de eerste besteding gevallen komen ten laste van den
's Gravenhage, den 29sten October 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

MINISTERIE VAN FINANTTIEN.

Provincie Gelderland.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 15den November 1861, des middags ten 12 ure, zal,
onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des
Koning in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door
een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-
ingenieur van den Waterstaat in het 5de district, aan het gebouw van
het Provinciaal Bestuur, te Arnhem, worden aanbesteed:

het doen van herstellingen en verwerken aan eenige Rijksgebouwen
aan de Folkamer te Lobith, provincie Gelderland.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.
Het bestek ligt ter lezing aan het local van het Ministerie van
Finantien, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te
Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken
van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco
worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den
Hoofdingenieur Jhr. J. Ort van Schonauwen en den Ingenieur P. J. H.
Hayward, te Arnhem.

De Minister van Finantien,
VAN TETS.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de
navolgende bekendmakingen der Turksche Regering, als:

MIDDELLANDSCHE ZEE.

1°. ARCHIPEL.

Draailicht op het eiland Sigri, Mitylene.

Een wit draailicht, om de 30 seconden verduisterd, is ontstoken op het
eiland Sigri aan het Westeinde van het eiland Mitylene, 180 Engelsche
voeten boven het gemiddeld oppervlak der zee, en bij helder weder op
24 Engelsche mijlen afstand zichtbaar.

De lichttoestel is dioptriëk of met linzen, van de 1ste grootte.
De ligging des torens is opgegeven:

op 31° 13' 0" Noorder breedte; en
" 25° 51' 15" lengte Oost van Greenwich;

of omstreeks eene halve mijl noordelijker en éene mijl oostelijker dan op
de kaarten der Admiraleiteit te Londen.

Stilstaand licht op Ponente-Punt, Tenedos.

Een stilstaand wit licht is ontstoken op Ponente-punt, de lage westelijke
punt van het eiland Tenedos, op eene hoogte van 59 Engelsche voeten
boven de gemiddelde oppervlakte der zee, en bij helder weder op 14
Engelsche mijlen afstand zichtbaar.

De lichttoestel is dioptriëk of met linzen van de 3de grootte.
De lichttoeren staat:

op 39° 50' 0" N. breedte; en
" 25° 58' 45" lengte Oost van Greenwich.

Stilstaand en schitterend licht op het eiland Gadaro.

Een stilstaand licht, met eene roode schittering om de 2 minuten, is ont-
stoken op een lichttoeren op het eiland Gadaro, éene mijl oostwaarts van
het Noord-oostelijk einde van Tenedos.

Het licht is 59 Engelsche voeten boven de gemiddelde oppervlakte der
zee verheven en zichtbaar op een afstand van 12 Engelsche mijlen.

De lichttoestel is dioptriëk of met linzen van de 4de grootte.
De lichttoeren staat:

op 39° 50' 0" N. Breedte; en
" 26° 6' 15" lengte Oost van Greenwich.

2°. DARDANELLEN.

Groene lichten te Seddul Bahr.

Twee groene, boven elkander geplaatste lichten zijn ontstoken op de
Zuidpunt der vesting van Seddul-Bahr, omstreeks éene mijl Oostwaarts
van kaap Helles, op de Europeesche kust. De lichten staan nagenoeg 52
Engelsche voeten boven de gemiddelde oppervlakte der zee, en zijn zicht-
baar op een afstand van 4 Engelsche mijlen.

Het lichthuis staat:

op 40° 2' 18" Noorder breedte en
" 26° 12' 5" lengte Oost van Greenwich.

Draailicht op Khephez of Barbers-punt.

Een rood draailicht, om de 30 seconden verduisterd, wordt vertoond op
een lichthuis, nabij de ruïne der batterij, éene mijl ten Zuid-Westen der
Khephez of Barbers-punt, op de kust van Azie. Het licht staat 59
Engelsche voeten boven de gemiddelde oppervlakte der zee, en is op een
afstand van 12 Engelsche mijlen zichtbaar.

De lichttoestel is dioptriëk of met linzen, van de 4de grootte.
Het lichthuis staat:

op 40° 5' 21" Noorder breedte en
" 26° 22' 15" lengte Oost van Greenwich.

Stilstaande roode lichten op kaap Peskieri.

Twee stilstaande roode boven elkander geplaatste lichten zijn ontstoken op
een lichthuis op kaap Peskieri ten N. N. W. van het dorp Bourgos, op
de Aziatische kust, nagenoeg 56 Engelsche voeten verheven boven het ge-
middeld oppervlak der zee en zichtbaar op 4 Engelsche mijlen afstand.

Het lichthuis staat:

op 40° 16' 40" Noorder breedte en
" 26° 34' 15" lengte Oost van Greenwich.

's Gravenhage, den 10den October 1861.

De Minister voornoemd,
W. J. C. HUYSEN VAN KATTENDIJK.

MINISTERIE VAN OORLOG.

* * De Minister van Oorlog brengt ter kennis van de belangheb-
benden, dat op Maandag den 4den November aanstaande, door de respec-
tive Garnizoens-kommandanten te Middelburg en Veere, onder nadere
goedkeuring van hem Minister, tot de Aanbesteding der leverantie van
het Munitiebrood zal worden overgegaan, zoowel ten behoeve der troepen
welke gedurende het jaar 1862 te Middelburg en op het Fort Rammekens
en te Veere garnizoen zullen houden, als voor de Garnizoens-infirmen
aldaar reeds bestaande of nader te vestigen.

Noodigt mitsdien allen, die daarin gading mogten hebben, om naar
opgemelde leverantie in te schrijven, hen tevens verwittigende, dat gezegde
Aanbesteding zal geschieden op dezelfde voorwaarden als waarop die van
den 24sten dezer voor de daarbij opgenoemde garnizoenen zal plaats
hebben; zullende een exemplaar van de bedoelde voorwaarden, van den
25sten dezer, in de Bureaux van de hiervóór genoemde Militaire Auto-
riteiten ter lezing liggen.

's Gravenhage, den 21sten October 1861.

DE CASENBROOT.

Provincie Noordbrabant.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 12den November 1861, des middags ten 12 ure,
zal door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bij-
zijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district,

aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch worden aanbesteed:

het Gereedmaken en daarna Begrinden van den bestaanden Weg van Rosendaal, over Kruisland, naar Steenberg, eene langte uitmakende van 12568 ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 16 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 3den en 4den dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh te 's Hertogenbosch, den Ingenieur L. H. I. J. Mazel te Breda en den Opzichter W. de Werd te Bergen op Zoom.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
H. T. J. VAN DER VEN, L. V.
De Griffier,
VAN COOTH.

Provincie Noordbrabant.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 12den November 1861, des middags ten 12 ure, zal door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch worden aanbesteed:

het Gereedmaken der Aardenbaan met de daarbij vereischte Kunstwerken, benevens de Begrinding en gedeeltelijke Bestrating met Mopklinkers van den Provinciaal Weg van Gemert tot St. Anthonis, in twee Perceelen, hebbende te zamen eene lengte van 16743 ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, in massa, en elk perceel afzonderlijk, overeenkomstig Art. 14 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 4den en 3den dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh en bij den Ingenieur J. de Kruyff, beiden te 's Hertogenbosch, benevens bij de Opzigtters H. Achterbergh te Boxmeer en H. P. Koenen te Veghel.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
H. T. J. VAN DER VEN, L. V.
De Griffier,
VAN COOTH.

DOMEINEM.

OPENBARE VERKOOPING

van Populieren en Iepenboomen aan de Nieuwersluis, alsmede van eene Roeiboot, Sluisdeuren en Balken in de vesting Muiden en het fort Uitermeer.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te Loenen zal, op Dingsdag den 12den November 1861, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Logementhouder van Cappel, aan de Nieuwersluis, overgaan tot den Openbaren Verkoop van:

93 Boomen, aan het fort Nieuwersluis, voorts eene Eiken Roeiboot en Sluisdeuren in de vesting Muiden, en eindelijk Eiken Sluisdeuren en Balken aan het fort Uitermeer.

De Voorwaarden liggen ter lezing aan de Directie der Registratie en Domeinen in het Oost-Indische Huis te Amsterdam, ten Kantore van voornoemden Ontvanger te Loenen en in het Logement te Nieuwersluis.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

OPENBARE AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht zullen op Zaterdag den 9den November 1861, des namiddags ten een ure, ten Stadhuize, in het openbaar Aanbesteden:

1°. het vijfde Perceel van de werken voor de Gasfabriek, bestaande in het leveren van 950 Roodkoperen Lantarens met toebehoren, begroot op f 15,800;

2°. het zesde Perceel van de werken voor de Gasfabriek, bestaande in het leveren van 430 Lantarenpalen, 250 groote Lantarenarmen, 200 kleine Lantarenarmen en 30 Lantarenbeugels, begroot op f 31,700.

De bestekken, voorwaarden, begrotingen en teekeningen liggen voor ter inzage aan de Stedelijke Gasfabriek en zijn aldaar, behalve de teekeningen, verkrijgbaar, voor de aanbesteding van het vijfde perceel voor f 2 en voor die van het zesde perceel, voor f 3 per exemplaar.

Op 9 November 1861, des voormiddags ten elf ure, zal er aanwijzing op het terrein geschieden, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer J. M. van der Made, Civiel-Ingenieur te Dordrecht.

Utrecht, den 26sten October 1861.

De Secretaris der Stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

NEDERLANDSCHE BANK.

Opgaven naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9den Junij 1852 (Staatsblad n°. 124).

Omlopende Bankbiljetten . . . f 103,930,095.00
Saldo's van Rekeningen-courant . . . 31,269,183.00
Amsterdam, 31 October 1861.

De Directie der Nederlandsche Bank,
H. CROOCKEWIT, President.
W. C. MEES, Secretaris.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

** Door den Hoogen Raad der Nederlanden zijn op 27 September 1861 aan Samuel Johannes Dunlop, Zoon van Samuel Dunlop en Margaretha Petronella Jacoba Suringar, wonende te Rotterdam, verleend Brieven van Meerderjarig-verklaring, goedgekeurd bij 's Konings besluit van 17 October 1861, n°. 69, geregistreerd 31 October 1861, welke geven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudende de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

KRALJENHOFF,
Procureur voor den Hoogen Raad.

** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Arnhem, dd. 10 October 1861, is opgeheven de Curatele van Albertus Hendrik Kraayvanger, buiten beroep, regtens gedomicilieerd te Arnhem, thans verblijfhoudende te Loenen op de Veluwe, aan wien bij beschikking derzelfde Regtbank van 27 Junij 1861 is toegestaan ten deze kosteloos te procederen.

Mr. H. J. KRONENBERG, Procureur.

** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Zwolle, ter openbare burgerlijke terechtzitting van 30 October 1861, op het requisitoir, door Openbaar Ministerie ambtshalve genomen, uitgesproken, is de heer Maurits Carel Philipson, geboren en laatstelijk woonachtig te Zwolle, thans verpleegd wordende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Deventer, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele. Geschiedende hiervan aankondiging in voldoening aan art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

Zwolle, den 30sten October 1861.

De Officier van Justitie,
H. MACHIELSEN.

** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te 's Bosch, van 10 October 1861, is Johannes Vermeulen, gedomicilieerd te Dongen, thans verblijfhoudende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen 's Bosch, ten verzoeken van zijne Moeder Maria Lips, wed. J. Vermeulen, wonende te Dongen, ter zake van krankzinnigheid onder Curatele gesteld.

Namens de Verzoekster,
ADR. SCHEFFERS,
Procureur.

** Bij Acte, den 30sten October jl. voor den te Arnhem standplaats hebbende Notaris Jan Kuyk en getuigen verleden, behoorlijk geregistreerd, is tusschen de heeren Hendrik Nicolaas Meijerink en Jacob Antoon de Hartog, winkelbedienden, wonende te Arnhem, aangegaan eene vennootschap onder de firma Meijerink en de Hartog, ten doel hebbende drijven van handel in Tabak, Cigaren, Snuif en Thee en al de daartoe betrekkelijke en daarmede in verband staande artikelen, waarvan beide Vennooten de teekening hebben. — Dezelve zal gevestigd zijn te Arnhem, aanvangen 1°. November 1861 en eindigen ultimo October 1867, indien één der Vennooten 6 maanden vóór de expiratie de ontbinding verlaagt, terwijl dezelve anders van 6 tot 6 jaren stilzittend wordt gecontinueerd. Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan art. 28 in verband met art. 26 van het Wetboek van Koophandel.

** Al degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd aan nu wijlen Vrouwe Geertruida Henrica Elisabeth ten Cate, een weduwe van den heer Jan Jansen Bonn, laatst Echtgenoot van den Maarten Christoffel Löschen, overleden op den huize den Binckhorst, gemeente Voorburg, den 20sten September 1861, alsmede degenen eenige papieren gemelde overledene betreffende onder zich mogten hebben worden verzocht daarvan ten spoedigste opgaaf te doen ten kantore van den Notaris mr. B. van der Haak, in de Wagenstraat te 's Gravenhage.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

VELJDAG 1 November 1861.

Amsterdam. — Slotkoersen.

	pCt.		pCt.	
NEDERL., Werk. Schuld.	2 1/2	64	PRUISSEN, Leening 1859.	5
Dito dito	3	—	OOSTENRIJK, Obl. Met.	5
Dito dito	4	99	Dito dito	2 1/2
O.-L. Leening	4	98 1/8	Dito dito zilveren.	5
Amort. Syndicaat	3 1/2	—	Dito dito nationalen.	5
Handelmaatschappij	4 1/2	139	Weener Bank-actien.	—
SPANJE, Obligatien	2	41 11/16	Dito aandeelen 1854.	4
Dito binnenlandsche.	3	47 1/8	Dito dito 1860	5
Amort. Schuld.	—	16 9/16	Dito dito 1858	—
Bew. coupons	—	6 1/16	VENEZUELA, Obligatien.	3
PORTUGAL, Oblig. 1853.	3	46 1/2	Dito	1 1/2
Dito 1856/59	3	45 13/16	GRENADA, Dito	4 1/4
RUSLAND, bij Hope 1798.	5	102	Dito	1
Dito 1828/29	5	101	Dito nieuwe	—
Dito Stieglitz 5de serie	5	82	MEXICO, Dito	3 1/2
Dito dito 6de serie	5	93 3/4	ECUADOR, Dito	1
bij Hope 1840	4	—	ILLINOIS, Dito	7
Dito 1860	4 1/2	89 7/8	GRIEKENL., Dito 1824/25	5
Spoorweg aandeelen.	—	189 3/4		

Londen, Consols.	—	Antwerpen, 4 1/2 pct. Belgie	—
Mexico	—	Oostenrijk Cred. actien.	—
Parijs, Fr. rente.	—	5 pct. Metalliek	—
Spanje	—	5 " Nationalen	—
Weenen, Metalliek	—	3 " Binnenl. Spanje	—
Dito nationalen	—	2 " Spanje	—
Wissel Londen	—	Credit Guilhou.	—

Wegens feestdag is te Londen, Parijs, Weenen en Antwerpen geen beurs gehouden.

RINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, den 1sten November 1861.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen over art. 36 van het wets-ontwerp regerende de zamenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State, die gisteren afgebroken werden, voortgezet.

Art. 36, gelijk het blijkt eene nieuwe nota van regeringswege is gewijzigd was, luidde aldus:

In geval van voorziening, bij Ons gevraagd in geschillen van bestuur of andere, worden zij, die haar vragen of anderen, die bij Ons te nemen beslissing belang hebben, door den vice-president opgeroepen, om binnen door hem te bepalen termijnen, ter zitting in te dienen de memorien en bewijsstukken, die zij tot staving hunner bezwaren noodig oordeelen.

Wordt de beslissing over geschillen van bestuur of andere door overweging gebragt, zonder dat eenige voorziening besta, als het verloop der in het vorig artikel bedoelde termijnen is verlopen, dan wordt de zaak betrekkelijk tot onderzoek gesteld in handen van de afdeeling, welke zamenstelling geregeld is in het 2de lid van art. 13.

In geval van ter Onze beslissing staande geschillen tusschen beambten of magten, geschiedt gelijke oproeping van de wederzijdsche belanghebbenden en worden de termijnen, bij het eerste lid bedoeld, in de plaats daarvan bepaald, dat de noodige tijd tot beantwoording der memorie, de meest gereede belanghebbenden ingediend, niet ontbreke.

De vice-president kan op schriftelijk verzoek van de opgeroepen de termijnen verlengen, zoo dikwerf het belang der zaak het vordert, en de memorien moeten door de belanghebbenden of door bijzondere gemagtigden onderteekend zijn.

Alle schrifturen en bewijsstukken zoowel van Onzentwege als van de belanghebbenden ingediend worden ter secretarie nedergelegd. Door de belanghebbenden of hunne gemagtigden kan daarvan inzage, te hunnen koste, volgens een door Ons vast te stellen tarief, afschrift worden genomen."

De heer Olivier had in de vergadering van gisteren voorgesteld, de eerste alinea's van het artikel door eene enkele te vervangen. Dat voorstel, nader eenigzins gewijzigd, luidde aldus:

"Wanneer geschillen van bestuur of andere aan Onze beslissing worden onderworpen, worden de belanghebbenden opgeroepen om ter secretarie van den Raad de memorien en bewijsstukken, die zij tot staving hunner bezwaren of beweringen noodig achten, in te dienen binnen eenen door den vice-president in dier voege te bepalen termijn, dat hun de noodige tijd niet ontbreke."

De Minister van Justitie opperde den twijfel, of het voorgestelde amendement wel de bedoeling der bepalingen van dit artikel duidelijk uitdrukte. Hij vond onder anderen, dat daarbij niet genoegzaam werd aangeduid de vier categorien van belanghebbenden hier bedoeld, en voorzien werd in alle gevallen die zich in de procedure bij administrative rechtszaken konden voordoen. Ook op de redactie had hij bezwaren. Gaarne zou hij medewerken tot vereenvoudiging van den tekst van dit artikel, mits die vereenvoudiging niet aan de duidelijkheid tekort deed. Hij wilde dus eerst inlichtingen van den voorsteller vernemen, alvorens zich over het amendement uit te laten. De verzoeken ophelderingen werden door den heer Olivier gegeven, voornamelijk omtrent de daarin voorkomende uitdrukkingen *belanghebbenden*, *bezoeken*, *termijn* en *ter secretarie*. Het voorstel, meende hij, voorzag in alle gevallen.

De heer van Bosse trad in eene beschouwing over het regeringsartikel en uitte de meening dat daarin eene zonderlinge procedure in sommige opzichten werd voorgesteld. Deze bewering kon de Minister van Justitie niet toegeven; deze toonde de verkeerde opvatting van den heer van Bosse, waarvan eene onjuiste voorstelling der zaak het gevolg was, en verklaarde tevens met de door den heer Olivier gegeven oplossingen niet volkomen bevredigd te zijn. Hij stelde de volgende redactie voor, strekkende ter vervanging van de drie eerste alinea's en zulks ter bereiking van het doel van den heer Olivier om de redactie te vereenvoudigen, en daarbij tevens alle gevallen en belanghebbenden in te nemen. "Zij die bij Ons voorziening vragen of anderen, die bij de te nemen beslissing belang hebben, alsmede zij tusschen wie het geschil bestaat, worden opgeroepen om de memorien of bewijsstukken, die zij tot staving hunner bezwaren of beweringen noodig achten, in te dienen binnen door den vice-president in dier voege te bepalen termijnen, dat hun de noodige tijd niet ontbreke." Tevens zou dan de uitdrukking *de bepaalde termijnen* in de vierde alinea voorkomende, veranderd worden in *die termijnen*, en in dezelfde alinea achter de woorden *ter secretarie* gesteld van den Raad.

De heeren Olivier en van Bosse bestreden de nieuwe redactie; de eerste vond juist deze onvoldoende, en meende te moeten volhouden dat zijn eigen voorstel de voorkeur verdiende, als alles in zich bevatte; de laatste verklaarde alsnog onvolledigheid in het artikel te zien. Nadat de Minister van Justitie beide sprekers beantwoord en zijne bezwaren nader verdedigd had, maakte de heer Thorbecke de opmerking dat in deze zaak de eenvoudigste regeling wel de beste zou wezen; de verandering, meende hij, moest later leeren, in hoever nadere voorzieningen bij de wet noodig was; hij ondersteunde daarbij de bedenkingen van den heer van Bosse, en verklaarde zich voor het voorstel van den heer Olivier. Deze laatste zeide nog dat hij uit zijn amendement de woorden *ter secretarie van den Raad* liet vervallen.

Daarop werd het voorstel van den heer Olivier in stemming gebragt en daarbij met 44 tegen 17 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Lycklama à Nijeholt, Wintgens, van Eck, van Asch van Wijck, Hoffman, van Foreest, Elout van Soeterwoude, Schimmelpenninck, van Nispen van Sevenaer, Begram, van Lynden, de Brauw, Mijer, Wichers, Heemskerk Azn., van Zuylen van Nyevelt en de Voorzitter.

Voor hebben gestemd de heeren: Heemskerk Bz., Gevers Deynoot, Daymaer van Twist, ter Bruggen Hugenholtz, van Hoëvell, Poortman, Heynck van Papendrecht, Cool, Oomen, Jespers, van Bosse, Idzerda, Blussé van Oud-Alblas, Delprat, Thorbecke, Olivier, Betz, van Franck, van der Veen, Beens, Meeussen, van Goltstein, Taets van Amerongen,

Westerhoff, Kerstens, Kien, van Heukelom, Mansonides, Zolker, Wybenga, Kingma, van Voorthuysen, de Raadt, Maylink, Mackay, de Poorter, Dullart, de Bieborsten, Dommen van Rolderveldt, Rits, Slicher van Domburg, Storm van 's Gravesande, van der Linden en de Lom de Berg.

Art. 36, dat daarop zonder hoofdelijke stemming werd goedgekeurd, luidde, na de ondergane veranderingen, nu aldus:

"Wanneer geschillen van bestuur of andere aan Onze beslissing worden onderworpen, worden de belanghebbenden opgeroepen om de memorien en bewijsstukken, die zij tot staving hunner bezwaren of beweringen noodig achten, in te dienen binnen eenen door den vice-president in dier voege te bepalen termijn, dat hun de daartoe noodige tijd niet ontbreke.

"De vice-president kan op schriftelijk verzoek van de opgeroepen de termijnen verlengen, zoo dikwerf het belang der zaak het vordert.

"De memorien moeten door de belanghebbenden of door bijzondere gemagtigden onderteekend zijn.

"Alle schrifturen en bewijsstukken, zoowel van Onzentwege als van de belanghebbenden ingediend, worden ter secretarie van den Raad nedergelegd.

"Door de belanghebbenden of hunne gemagtigden kan daarvan inzage en te hunnen koste, volgens een door Ons vast te stellen tarief, afschrift worden genomen."

Bij de behandeling van art. 37, luidende:

"Na verloop der in het vorig artikel bedoelde termijnen worden de stukken, tot de zaak betrekkelijk, tot onderzoek gesteld in handen van de afdeeling, welke zamenstelling geregeld is in het 2de lid van art. 13.

"Deze is bevoegd bij de belanghebbenden of hunne gemagtigden de inlichtingen in te winnen, die het onderzoek vordert."

"Het eerste lid van art. 31 is hier van toepassing."

De heer van Eck onderscheidene leemten daarin te zien, voornamelijk omtrent de zamenstelling der afdeelingen en de behandeling der zaken door deze. Zijne bedenkingen betreffen zeven onderwerpen, welke de Minister van Justitie achtereenvolgens oploste. Die oplossing bevredigde den heer van Eck niet. Bij deze beraadslaging werd ook overwogen de vraag, of degenen, die aan het onderzoek deelgenomen hadden, ook deel zouden nemen aan de adviserende beslissing; hieromtrent wilde de heer Thorbecke dat geen twijfel bestond; die vraag toestemmend beantwoordende, werd hij daarin door den Minister van Justitie ondersteund. Hierna werd art. 37 onveranderd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 38 was door de Regering teruggenomen en art. 39 (nu 38 geworden) aldus gewijzigd:

"In eene openbare vergadering der afdeeling wordt verslag uitgebragt, behelzende een overzicht van de zaak en van haren loop en vermeldende de gevoerde beweringen en overgelegde bewijsstukken. Het verslag onthoudt zich van het uiten van een gevoelen.

"De belanghebbenden worden opgeroepen om in die vergadering te verschijnen en na het uitbrengen van het verslag toegelaten, om persoonlijk of door hunne gemagtigden hunne belangen toe te lichten."

Op dit artikel stelde de heer Heemskerk Azn. voor om in plaats van *gemagtigden* te lezen: *gemagtigden of raadsheden*. Over dit voorstel voerden het woord de heeren: Heemskerk Azn., van Lynden en de Minister van Justitie; welke beide laatsten het bestreden. De heer van Eck maakte eene aanmerking op het artikel zelf, die door den Minister van Justitie beantwoord werd. Hierna werd het voorgesteld amendement met 50 tegen 11 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de heeren: Cool, Blussé van Oud-Alblas, van Foreest, Heemskerk Azn., Wintgens, Kien, van Eck, Slicher van Domburg, Schimmelpenninck, Begram en de Brauw.

Art. 38 (39 oud) werd daarop onveranderd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De heer Heemskerk Azn. stelde voor om achter het nieuwe art. 38 een nieuw op zich zelf staand artikel te voegen van den volgende inhoud: "Als gemagtigden worden alleen advocaten, bij een der regtscollegien ingeschreven, en gegradueerde procureurs toegelaten.

"Mogten belanghebbenden of hunne gemagtigden de welvoegelijkheid of den eerbied, aan den Raad van State verschuldigd, uit het oog verliezen, de vice-president kan hun het woord ontnemen of, zoo noodig, de audientie doen ruimen.

"Een tarief van honoraria voor regtskundigen bijstand in zaken bij den Raad van State aanhangig, wordt door Ons vastgesteld, en vijf jaren na het in werking treden dezer wet, bij de wet herzien."

Het betrof hier de vraag aan wie de bevoegdheid zou verleend worden, om voor anderen voor den Raad van State het woord te voeren, en onder welke voorwaarden. De heer van Lynden bestreed dat voorstel, als liggende daarin het beginsel opgesloten, dat de procesvoering in administrative rechtszaken zou ontaarden in eene procedure, die het karakter zou verkrijgen der burgerlijke procedure, hetgeen hij niet kon goedkeuren. Op denzelfden grond verklaarde zich de Minister van Justitie tegen het amendement, hetwelk hij, het stelsel goedkeurende, dan nog onvolledig vond. Nadat de heer Heemskerk Azn. nader zijn voorstel had toegelicht, werd het in stemming gebragt, en daarbij met 50 tegen 11 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de heeren Heemskerk Azn., van Goltstein, Wintgens, Taets van Amerongen, Westerhoff, van Eck, van Foreest, Schimmelpenninck, Begram, de Brauw en Cool.

De heer van Eck sprak over art. 39, dat de Regering als nieuw had ingebragt en hetwelk aldus luidde:

"De afdeeling beraadslaagt daarna met gesloten deuren.

"Zij draagt Ons de uitspraak over het geschil voor bij een schriftelijk advies, vergezeld van het ontwerp van een met redenen omkleed door Ons te nemen besluit.

"Tot het vaststellen van het advies wordt gevorderd een aantal van meer dan de helft der leden.

"Het tweede, derde en vierde lid van art. 32, alsmede het laatste lid van art. 33 zijn hier van toepassing."

De heer van Eck meende dat dit artikel in verband met art. 13 niet volledige bepalingen inhield; de juistheid dezer bewering kon de Minister van Justitie niet inzien. Het artikel werd onveranderd goedgekeurd.

De artt. 40 en 41 werden zonder beraadslagingen en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 42 werd op eene aanmerking van den heer Wichers op de volgende wijze door den Minister van Justitie veranderd:

» Het beleggen der openbare vergaderingen bedoeld bij de artt. 38 en 41 wordt in de *Staats-courant* aangekondigd.

» De vice-president zorgt in die vergaderingen voor de handhaving der orde en is bevoegd, wanneer de orde wordt verstoord, hen, die dit doen, of allen te doen vertrekken."

Art. 43, 44 (na eene woordenwisseling tusschen den heer van Eck en den Minister van Justitie) art. 45, 46 (na eene gedachtenwisseling tusschen den heer van Lynden en den Minister van Justitie) werden, zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over het IIIde hoofdstuk (slot- en overgangsbepalingen) in het algemeen werden geene beraadslaging gevoerd.

Art. 47 werd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over art. 48, luidende:

» De tegenwoordige referendarissen en commiesen van Staat zijn op nieuw benoembaar, zonder tot het afleggen van het bij art. 16 bedoelde examen gehouden te zijn.

» Aan de gewone leden en aan de ambtenaren van den Raad die bij de zamenstelling van den Raad niet op nieuw worden benoemd en geene aanspraak hebben op pensioen, wordt een wachtgeld toegelegd ten bedrage van twee derden der door hen genoten jaarwedden", voerde de heer van Bosse het woord, die bedenkingen had tegen de beide alinea's van het artikel, en voorstelde om uit het eerste lid weg te nemen de woorden: *en commiesen van Staat*, en in de tweede alinea de woorden *en aan de ambtenaren*. Nadat de Minister van Justitie en de heer van Nispen van Sevenaer herhaaldelijk het woord hadden gevoerd, werd het artikel aldus gewijzigd met 46 tegen 15 stemmen vastgesteld:

» De tegenwoordige referendarissen zijn op nieuw benoembaar, zonder tot het afleggen van het bij art. 16 bedoelde examen gehouden te zijn.

» De tegenwoordige commiesen van Staat zijn als zoodanig op nieuw benoembaar, zonder tot het afleggen van dat examen gehouden te zijn. Om tot referendaris te worden benoemd zijn zij tot het afleggen daarvan gehouden.

» Aan de gewone leden, die bij de zamenstelling van den Raad niet op nieuw worden benoemd, en geene aanspraak hebben op pensioen, wordt een wachtgeld toegelegd ten bedrage van twee derden der door hen genoten jaarwedde."

Tegen het aldus gewijzigd artikel hebben gestemd de heeren: van Heukelom, Kingma, Dullert, van der Linden, Heemskerk, ter Bruggen Hugenholtz, van Hoëvell, Poortman, Idzerda, van Oud-Alblas, Thorbecke, Olivier, Betz en Heemskerk Az.

De artt. 49 en 50 werden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Bij de behandeling van het laatste artikel kwam de Minister van Justitie terug op art. 36, en gaf te kennen dat in de tweede alinea abusief was blijven staan de uitdrukking: *die termijnen*; hij wenschte dat die woorden alsnog vervangen werden door *de termijnen*.

Op voorstel van den Voorzitter werd deze door de Vergadering aangenomen, magtigd de redactie aldus te wijzigen.

Daarna werden art. 51 en de considerans goedgekeurd, en het wets-ontwerp in zijn geheel in stemming gebragt met 44 tegen 15 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Bosse, van Goltstein, Zuylen van Nyevelt, Lycklama à Nyevelt, Taets van Amerongen, Kien, van Eck, van Asch van Wijck, van Foreest, van Voorthuysen, Elout van Soeterwoude, Mackay, Schimmelpenninck, van Lynden, van der Linden, de Brauw en Mijer.

De Commissie van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen betreffende het beheer der gelden en de begroting der staatsspoorwegen heeft daaromtrent haar Eindverslag uitgebragt. De dag der beraadslaging zal nader worden vastgesteld.

In deze zitting is nader behandeld het gisteren door den heer Idzerda gedane voorstel om het adres van de gemeente Rauwerderhem betrekkelijk het onderhoud van traversen, niet alleen neder te leggen ter griffie van de Commissie voor de verzoekschriften had voorgesteld, maar ook bij afschrift aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te verzenden. Omtrent dat voorstel had op gisteren geen besluit kunnen genomen worden, daar geen genoegzaam aantal leden tegenwoordig was. Op heden heeft de Kamer zich met het voorstel van den heer Idzerda tot hoofdelijke stemming vereenigd.